

न मामर्हसि कल्याण पापेन परिशङ्कितुम्।
मया हि देवानुत्सृज्य वृतस्त्वं निषधाधिप ॥ ३-७५-१ ॥
तवाभिगमनार्थं तु सर्वतो ब्राह्मणा गताः।
वाक्यानि मम गाथाभिर्गायमाना दिशो दश ॥ ३-७५-२ ॥
ततस्त्वां ब्राह्मणो विद्वान्पर्णादो नाम पार्थिव।
अभ्यगच्छत्कोसलायामृतुपर्णनिवेशने ॥ ३-७५-३ ॥
तेन वाक्ये हृते सम्यक्प्रतिवाक्ये तथाहृते।
उपायो ऽयं मया दृष्टो नैषधानयने तव ॥ ३-७५-४ ॥
त्वामृते न हि लोके ऽन्य एकाह्वा पृथिवीपते।
समर्थो योजनशतं गन्तुमश्वैर्नराधिप ॥ ३-७५-५ ॥
तथा चेमौ महीपाल भजे ऽहं चरणौ तव।
यथा नासत्कृतं किं चिन्मनसापि चराम्यहम् ॥ ३-७५-६ ॥
अयं चरति लोके ऽस्मिन्भूतसाक्षी सदागतिः।
एष मुञ्चतु मे प्राणान्यदि पापं चराम्यहम् ॥ ३-७५-७ ॥
तथा चरति तिग्मांशुः परेण भुवनं सदा।
स विमुञ्चतु मे प्राणान्यदि पापं चराम्यहम् ॥ ३-७५-८ ॥
चन्द्रमाः सर्वभूतानामन्तश्चरति साक्षिवत्।
स विमुञ्चतु मे प्राणान्यदि पापं चराम्यहम् ॥ ३-७५-९ ॥
एते देवास्त्रयः कृत्स्नं त्रैलोक्यं धारयन्ति वै।
विब्रुवन्तु यथासत्यमेते वाद्य त्यजन्तु माम् ॥ ३-७५-१० ॥
एवमुक्ते ततो वायुरन्तरिक्षादभाषत।
नैषा कृतवती पापं नल सत्यं ब्रवीमि ते ॥ ३-७५-११ ॥
राजञ्शीलनिधिः स्फीतो दमयन्त्या सुरक्षितः।
साक्षिणो रक्षिणश्चास्या वयं त्रीन्परिवत्सरान् ॥ ३-७५-१२ ॥
उपायो विहितश्चायं त्वदर्धमतुलो ऽनया।
न ह्येकाह्वा शतं गन्ता त्वदृते ऽन्यः पुमानिह ॥ ३-७५-१३ ॥
उपपन्ना त्वया भैमी त्वं च भैम्या महीपते।
नात्र शङ्का त्वया कार्या संगच्छ सह भार्यया ॥ ३-७५-१४ ॥

तथा ब्रुवति वायौ तु पुष्पवृष्टिः पपात ह।
 देवदुन्दुभयो नेदुर्ववौ च पवनः शिवः ॥ ३-७५-१५ ॥
 तदद्भुततमं दृष्ट्वा नलो राजाथ भारत।
 दमयन्त्यां विशङ्कां तां व्यपाकर्षदरिदमः ॥ ३-७५-१६ ॥
 ततस्तद्वस्त्रमरजः प्रावृणोद्वसुधाधिपः।
 संस्मृत्य नागराजानं ततो लेभे वपुः स्वकम् ॥ ३-७५-१७ ॥
 स्वरूपिणं तु भर्तारं दृष्ट्वा भीमसुता तदा।
 प्राक्रोशदुच्चैरालिङ्घ्य पुण्यश्लोकमनिन्दिता ॥ ३-७५-१८ ॥
 भैमीमपि नलो राजा भ्राजमानो यथा पुरा।
 सस्वजे स्वसुतौ चापि यथावत्प्रत्यनन्दत ॥ ३-७५-१९ ॥
 ततः स्वोरसि विन्यस्य वक्त्रं तस्य शुभानना।
 परीता तेन दुःखेन निशश्वासायतेक्षणा ॥ ३-७५-२० ॥
 तथैव मलदिग्धाङ्गी परिष्वज्य शुचिस्मिता।
 सुचिरं पुरुषव्याघ्रं तस्थौ साश्रुपरिप्लुता ॥ ३-७५-२१ ॥
 ततः सर्वं यथावृत्तं दमयन्त्या नलस्य च।
 भीमायाकथयत्प्रीत्या वैदर्भ्या जननी नृप ॥ ३-७५-२२ ॥
 ततो ऽब्रवीन्महाराजः कृतशौचमहं नलम्।
 दमयन्त्या सहोपेतं काल्यं द्रष्टा सुखोषितम् ॥ ३-७५-२३ ॥
 ततस्तौ सहितौ रात्रिं कथयन्तौ पुरातनम्।
 वने विचरितं सर्वमूषतुर्मुदितौ नृप ॥ ३-७५-२४ ॥
 स चतुर्थे ततो वर्षे संगम्य सह भार्यया।
 सर्वकामैः सुसिद्धार्थो लब्धवान्परमां मुदम् ॥ ३-७५-२५ ॥
 दमयन्त्यपि भर्तारमवाप्याप्यायिता भृशम्।
 अर्धसंजातसस्येव तोयं प्राप्य वसुंधरा ॥ ३-७५-२६ ॥

āruṣita – удовлетворённый, утешенный, освежённый;

सैवं समेत्य व्यपनीततन्त्री। शान्तज्वरा हर्षविवृद्धसत्त्वा।
 रराज भैमी समवाप्तकामा। शीतांशुना रात्रिरिवोदितेन ॥ ३-७५-२७ ॥